

DR. BARTHA DÉNES

Egy megújított zöldkönyv-sorozat hiánya, szükséglete és feladatai

Előljáróban a kissé nyakatekert cím magyarázatával kell kezdenem. A zöldkönyv-sorozat a sokak által ismert, de inkább a „hétköznapi nevében” használt 'Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai' c. 6 + 3 kötetes nagyszabású munkát jelenti, mely az Országos Erdészeti Főigazgatóság kiadásában 1963–64-ben látott napvilágot. A cím második felét pedig *Juhász-Nagy Pál* nemrégiben elhunyt ökológusprofesszor 1986-ban megjelent „Egy operatív ökológia hiánya, szükséglete és feladatai” c. gondolatébresztő műve nyomán adtam. Párhuzamot vonva úgy érzem, hogy a magyar erdésznek úgy hiányzik egy megújított zöldkönyv-sorozat, mint a hazai ökológusoknak a fenti diszciplína.

Bár a tudománytörténeti mérlegelésnek még nincs itt az ideje, szubjektív megítélésem szerint a zöld könyvek megírása és kiadása a II. világháború utáni időszak legnagyobb vállalkozása volt. A közel 100 fős szerzői munkaközösségben a gyakorlati erdőgazdálkodás és az erdészeti tudományok kiemelkedő képviselőit találjuk, akik 33 szakbizottság keretében – bátran kijelenthetjük – ökológiai alapokon nyugvó erdősítési irányelveket és eljárásokat tettek közvé. Az ökológiai szemléletű megközelítést a *Babos Imre* által kidolgozott erdőgazdasági tájbeosztás és a *Majer Antal* nevével fémjelzett erdőtípológia ötvözete jelenti. Az viszont rendkívül sajnálatos, hogy e szemlélet meghonosodását és kibontakozását – megítélésem szerint – az 1968-ban életbe léptetett gazdasági mechanizmus derékba törte.

A címben megfogalmazott hiányt magam végzésem óta egyre jobban érzem, melynek e lapok hasábjain (EL 1995, 130: 53.) korábban már hangot adtam. Mostanság pedig különböző szakfórumokon egyre több kollégától hallom ugyanezt a kívánalmat, ezért a cikkemet a szakközönség számára gondolatébresztőnek, vitaindítóknak és cselekvésre buzdítóknak is szánom egyben.

Miért szükséges egy új zöldkönyv-sorozat megjelenítése?

A részletes választás helyett itt csak néhány gondolatot vetek fel, bizonyára a szakterületéről mindenki tud még néhány indokot fölhozni.

– A szakmai körökön kívül és belül állók által hiányolt „erdőstratégia” szerves része lehetne, hosszú távra rögzítendő az erdőgazdálkodási alapelveket.

– A kibontakozóban lévő magánerdő-gazdálkodásnak fontos támpontot nyújtana.

– A jövő nagyszabású erdőtelepítéseinek vezérfonala lehetne.

– Az erdőrézstet szintű tervezés mellett elősegítené az egyre jobban előtérbe kerülő tájszintű tervezést is.

– Az új törvények, írott és íratlan elvárások szellemében formálná az eddigi szakmai gondolkodást és gyakorlatot.

– A megkerülhetetlen természetközeli erdőgazdálkodás fontos elméleti bázisa lehetne.

– Nem utolsósorban a gyakorlat és az elmélet szakembereinek közös, összehangolt munkája eredményeként jelenhetne meg.

Milyen szempontok szerint épüljön fel az új zöldkönyv-sorozat?

Ha kézbe vesszük a régít, akkor a táji erdőgazdálkodás igénye már a kötetekre való bontásnál megmutatkozik, a 6 erdőgazdasági tájcsoporthoz, majd azon belül 50 erdőgazdasági táj, illetve 99 tájrészlet szerint tagolták az anyagot. Ez a beosztás akkoriban korszakalkotó volt, a mai és jövőbeni elvárásoknak, a táji léptékben való gondolkodásnak és cselekvésnek teljesen megfelel. Ez a tájbeosztás – mely ökológiai alapokon nyugszik – legfeljebb némi korrekcióra szorul.

Az erdőgazdasági tájak feldolgozását egységesen 3 részre tagolták a szerzők:

I. Általános rész

II. Táblázatok (összefoglalás)

III. Erdőművelési eljárások.

Fenti beosztást megtartandónak vélem, melynek részei azonban helyenként jelentős megújításra, kiegészítésre várnak. Az Általános részben

1. Az erdőgazdasági táj földrajzi fekvése
2. Geológiai viszonyok
3. Domborzati viszonyok
4. Éghajlati viszonyok
5. Talajviszonyok
6. Növényföldrajzi viszonyok

fejezeteket csupán aktualizálni, az újabb ismeretekkel és szakkifejezésekkel kibővíteni kell. Az egységesség igénye miatt fontosnak érzem, hogy ezeket a részeket egy operatív csoport országos szinten dolgozza át. A további részfejezetek viszont nagyjából újraírandók – természetesen egységes koncepció szellemében –, melynél nagyban kellene támaszkodni a helyi kollégákra. Ezek a részfejezetek:

7. A múltban alkalmazott erdőművelési eljárások értékelése
8. Rontott erdők
9. Különleges feladatok

A 7. pontnál megítélésem szerint, nemcsak az elmúlt néhány évtized erdőművelési szokásait kellene minősíteni, hanem a tájra, illetve az ottani erdőgazdálkodókra lebontva egy erdőgazdálkodástörténetet kellene szerepeltetni. A mai erdőkép megértéséhez ugyanis általában nem elég 2-3 évtizedre visszatekinteni, mert általában több évszázad erdőkielése és gazdálkodása hagyott nyomot az állományokban és termőhelyekben.

A 8. pont terminus technicus a kitörlődött a jelenlegi szaknyelvünkben. Átalakítandó állományaink természetesen jócskán vannak, ezért egy új nevezéktan, illetve rendszer kidolgozására és általános eljárások meghatározására egy külön munkacsoportot célszerű felállítani. Csak ezek után lehet a helyi specifikumokat beépíteni.

Az Általános részt a fenti, régi tagolásban ma nem érzem teljesnek. Az új kihívások miatt külön részt kellene szentelni a természetvédelemnek, ahol nemcsak a természeti értékek ajánlatait kellene föllistázni, hanem ki kellene fejteni a természetvédelem elvárásait, ajánlott eljárásokat is. Meggondolandó az is, hogy a táji vadgazdálkodással kapcsolatosan helyet kapjon egy külön vadgazdálkodási fejezet.

A II. részről, az összefoglaló táblázatokról továbbra sem kellene lemondani, azonban a szerkesztésnél alkalmazott rendező elven – a III. részhez hasonlóan – változtatni szükséges. A III. Erdőművelési eljárások részénél van a legnagyobb igény az átalakításra. A korábban használt, az erdőtípológián nyugvó felbontás ugyanis nagyon elaprózta, szinte áttekinthetetlenül tette ezeket a fejezeteket, ugyanakkor számos esetben ismétlésekbe kellett bocsátkozni. Természetesen fontos, hogy az erdőrézstet szintű tervezés és gazdálkodás ökológiai alapokon nyugodjék, ezért a *Majer-féle* erdőtípológia elemeinek ésszerű összevonásaival esetleges újrastrukturálással létrehozható egy olyan rendszer, amit a gyakorlat könnyebben el tud fogadni. Erre több egyetemi oktató (pl. *Koloszár József*, *Mátyás Csaba*, *Bartha Dénes*) tett már kísérletet, ezért egy végleges rendszer kialakítása nem ütközik különösebb nehézségekbe. Azt hiszem, az is nyilvánvaló, hogy ennek a III. fejezetnek a megírásában kell a tömlelti kollégáknak oroszlanrészt vállalni.

A korábbi 6 kötethez még valójában 3 kötet tartozik. Az Általános irányelveket magába foglaló könyv – mint ahogy azt korábban is tették – az erdőgazdálkodási tájak kidolgozása után, szintézisként készítené el. S bizonyára szükség van a további 2 kötetre is, mely a talajtípusokat (illetve az új kiadásnál a termőhelytípusokat) és az erdő- és termőhelytípusok útmutató növényeit mutatja be a terepi kollégáknak.

Biztos vagyok abban, ha a fent vázoltak és a szakmai hozzájárulások, kiegészítések, javítások alapján megújulna a zöldkönyv-sorozatunk, akkor a „régit” Általános irányelvek bevezetőjében írottakat meg lehetne és meg kellene ismételni az új bevezetőjében is.

„Ez az anyag tehát, melyet erdőművelőink kezébe adunk, a tudományos és gyakorlati erdész szakembereink egyeztetett véleményének összefoglalása, és tükrözi az erdő- és termőhely-típológiának kizárólag a magyarországi erdők művelésére alkalmazott, korszerű szemléletét.

Ezért utasításjellegű munka: az egyes erdőgazdasági tájak anyagában leírt irányelvek és eljárások gyakorlati alkalmazása minden erdőműveléssel foglalkozó dolgozónk számára kötelező előírás.”

Szlovák monográfia a tölgyek fitofág rovarairól

Az Európa-szerte ismert és elismert Jan Patočka fél évszázados munkássága képezi alapját a Szlovák Tudományos Akadémia Erdészeti Ökológiai Kutatóintézeté által német nyelven megjelentetett „Die Eichenschädlinge und ihre Feinde” (Tölgykárosítók és természetes ellenségeik) című könyvnek. A könyvet Jan Patočka mellett Anton Kristin, Ján Kulfan és Peter Zach szerkesztette, megírásában a szerkesztők mellett 9 további jó nevű szerző vett részt. A cím tulajdonképpen egy kissé félrevezető is, hiszen a könyv lényegesen többet nyújt, mint a tölgyek „hagyományos károsítóinak” felsorolását, illetve ismertetését. A mű egy olyan monográfia, mely másutt nem található mélységben, illetve részletességgel tárgyalja a tölgyek egyedülállóan gazdag fitofág rovarfaunáját, és szolgáltat információkat egyes fajok életmódjára, erdővédelmi, ökológiai jelentőségére vonatkozóan. Az egyes tölgyön táplálkozó rovarcsoportok rendszeres ismertetése mellett külön fejezet foglalkozik a tölgyek elterjedésével, morfológiájával, fiziológiai és ökológiai igényeivel. Szintén önálló fejezetekben kaptak helyet a tölgy fitofág rovarok kórokozóira és természetes ellenségeire vonatkozó információk, illetve a jelentősebb fajok ellen alkalmazható környezetkímélő, integrált védekezési technológiák is. A könyv terjedelme 396 oldal, a szöveges részeket mintegy 200 ábra (köztük 100-nál több kiváló minőségű színes fénykép) egészíti ki. A könyv melegen ajánlható erdészeti, növényvédelmi szakembereknek, és mindenkinek, aki az erdészeti rovaran iránt érdeklődik. Ára 28 DM, a szakkönyv-árak ismeretében ez kifejezetten olcsónak mondható. Megrendelhető az alábbi címen: Institute of Forest Ecology of SAS, Sturova 2, Zvolen, SK-960 53, Slovakia.

Bartha Dénes: Magyarország fa- és cserjefajai – Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 302.

Az elmúlt évtizedben több, fa- és cserjefajokkal foglalkozó dendrológiai mű jelent meg hazánkban. Ezek rendszerint valamelyik külföldi kiadónál láttak napvilágot, s magyar fordításuknál nem törekedtek arra, hogy a hazai viszonyokra is érvényesek legyenek. Így számos, nálunk gyakori faj kimaradt, ugyanakkor a hazánkban elő nem forduló fajok bentrekedtek. Ezért törekedett a szerző arra, hogy Magyarország fa- és cserjefajait külön kötetben bemutassa és közreadja.

A könyv valamennyi őshonos fás növényünket sorra veszi, ez alól csak a bonyolult taxonok (pl. rózsák, földi szedrek) képeznek kivételt. Ezeket egyszerűsített formában tárgyalja a kötet. Hozzájuk csatlakoznak még a hazánkban gyakrabban kultivált vagy elvaduló, nem őshonos fa- és cserjefajok is. A könyv felépítése sajátos, minden faj egy szövegoldal és egy ábraoldal terjedelmet kap. Így a szöveges leírás mellett közvetlenül tanulmányozhatók az ábrák. A fajok ismertetése a magyar névvel és a gyakoribb társnevekkel kezdődik, melyet a tudományos név, illetve a szinonim nevek követnek. Megtaláljuk a faj angol és német elnevezését is.

Az *alaki jellemzők* ismertetésénél a termetre, törzsalakra, kéregre, koronátípusra, ágrendszerre való utalás után a vessző és rügy, továbbá a hajtás és levél bemutatása következik, amelyhez a virág (virágzat), termés és mag ismérvei csatlakoznak.

A *biológiai jellemzőknél* a faj életkorára, növekedésmenetére, virágzási, termésérési, terméshullási idejére, őszi lombszíneződésére, sarjadzóképeségére találunk utalásokat.

Az *ökológiai jellemzőknél* a négy generális ökológiai tényező alapján a hőigény, vízigény, fényigény, talajkéihatás bemutatása következik egy-egy szakszóval.

Az *elterjedési területet* a nagyobb természetföldrajzi egységek felsorolásával értékelte a szerző, amelyhez a klímajelleg megadása is társul.

Az *előfordulásnál* részint a Kárpát-medencére vonatkoztatott vertikális fellépés, részint a horizontális megjelenés tájegységei szerepelnek. Ezek után az *élőhelyet* találjuk, amely az erdőtársulás-csoportok rendszerét követi. Az *egyéb jellemzőknél* a védettségre, veszélyeztetettségre, a faanyag minőségére, kertészeti alkalmazásra találunk információkat, de itt kerülnek bemutatásra a faj sajátosságai is. Az ábraoldalon a hajtás, vessző, virág/virágzat, termés és mag, csíranövény vonalas rajzait lehet tanulmányozni. A kötet kiegészül még az élőhelyek részletesebb bemutatásával, ahol a termőhelyi sajátosságok mellett az ott jellemző fa- és cserjefajok is kiemelésre kerültek, továbbá a festő- és cserzőnövényeket, mérgező és pollenallergiát okozó fajok táblázataival.

A könyv legnagyobb előnye a tömörség. A fenti jellemzők egy-egy félmondatral vagy szakkifejezéssel vannak bemutatva, így a kis terjedelem ellenére nagyon sok információval találkozunk. Az A5-ös nagyság pedig lehetővé teszi, hogy a könyvecskét a terepre is magával vihesse az érdeklődő.

A kötet esztétikus megjelenítése a Mezőgazda Kiadó szorgos munkáját dicséri, s ajánlható mindazoknak, akik a természet iránt érdeklődnek vagy azért agógnak.

Fa – erdő – madár

Baranyai Decsi János Adagiorumában (Bártfa, 1598)

Addig hántsd a *hárszét*, míg hámlik. 3.4.1.10. (Heltai a Cronicában a XV. szd. végéről, Kinizsi Páltól idézi, a mai erdélyi gyűjtekben is előfordul.)
Annyit tud (azaz ért) hozzá, mint a *bagoly*; az Ave Mariához. 5.10.5.3.
Bagoly is bíró házában (fészében). 4.4.1.3. stb.
Csacsog, mint a *tecske (szajkó) varju*. 2.3.10.6. (2.7.2.9.) 1.1.2.10
Ugy csaltog, mint a tűzön égő *cserfa*. 2.6.10.6.
Nám oly kevély, mintha övé volna a *diófélg*. 2.8.2.6.
A *diófélg* veréssel veszik hasznát. 1.6.6.2.
Nám oly mohón esel neki, mint az dísznő a *makknak*. 2.5.4.9.
Ugy éheznek, mint a *farkas*. 1.2.8.4.
Ember embernek *farkasa*. 1.1.5.6.
Hires *eperre* nem kell kosárral menni. 1.7.2.10.
Erdőre vinni fát. 1.5.10.10.
Ne indulj *erdőre*, ha sarud nincs. 4.5.8.10.
Erdőt akarsz szántani, maga gyeput sem szánthatsz. 2.7.8.2.
Erős, mint a *somfa*. 1.5.9.10.

Egy *fa* nem *erdő*. 1.4.2.10. – Egy szál *fa* nem *erdő*. 4.10.1.7a
Mint az *fa*, úgy nem mer szólni. 2.8.2.8.
Nagy *félsz* vágja a fejszét. 1.1.5.3.
Nem léssen a hitván *félg* jó gyümölcsse. 1.7.4.2.
Fától szakadt ember. 1.6.10.6. – Nem atyától szakadtál te, hanem *fától*. 4.4.3.6.
Az ki sokat *farag*, sok *forgácsot* ejt. 1.2.6.2b
Csak szőrit veti el a *farkas*, nem természetit. 3.3.2.2.
Oly komor, mint egy verembe esett *farkas*. 5.1.4.7.
Nem eszi meg a *farkas* az ő fiát. 4.6.9.2.
Akármind is mondjad az *farkasnak*, hogy paternoster, de ő mind azt mondja, hogy bárányláb. 3.7.4.9.
Farkasnak mutatsz *erdőt*. 1.1.8.9. – Nem kell *farkasnak* *erdőt* mutatni. 2.8.6.2.
Farkas emlegetnek, kert megett kullog. 4.5.2.3.
Farkasa bizni bárányt. 3.6.3b.8.
A *harist* az ő maga nyelvén fogják meg. 1.3.1.2b
Kegyetlen, mint a *farkas*. 5.8.9.2.
Egy körtvély nem sok ugyan sok *medvének*. 5.6.6.10.
Hitván *madár*az, ki az ő maga fészket megrutítja. 4.2.4.3.
Meg sem fogtad, s addig *mellyeszted*. 1.5.10.8. (kopasz-tod)
Aki mézet akar enni, *mélét* ölje előbb meg. 2.9.1.7.
Nem indul meg *nádszál*, fuvás nélkül. 1.4.9.6.
Nyúl látánk, nem léssen jó szerencsénk. 2.10.1.9.

A *róka*hoz két kézzel kell kapni. 5.10.8.2.
Nehéz az agg *rókát* az törbe ejteni. 1.8.1.3.
Hol láttad, hogy *róka* szántson. 2.6.1.6.
Nincs oly agg *róka*, kinek bőre az csávába nem kerül. 2.4.10.5.
Nem egy vágással (vágással) esik le az *tölgyfa*. 1.7.1.3., ill. 1.1.8.10.
Jobb ma egy *veréb*, hogysen holnap egy *tűzok*. 2.3.7.7.
Olyan, mint az *veréb* az *keselyű* ellen. 1.2.10.1.
Kakukknál is ravasz. 4.3.1.7.
Mint az *bagoly*, nem aluszik éjjel. 4.4.3.8.
Olyan ő, mint az *gyümölcsfa*, ha terem, hasznát veszik, 4.8.3.10.
Hálaadattan *kakukk*. 4.5.4.10.
Makkos király. (?) 4.6.3.4.
Oly ritka vagy, mint az *kakukk* az mezőn. 4.7.9.1.
Igen *somfának* főző. 5.1.5.4. (Kis Viczay szerint: szoros markú.)
Szép a *levele*, de semmi az *gyümölcsse*. 5.1.8.3.
Ne hasonlíts *sólymot* varjuhoz. 5.2.6.6.
Olyan ő, mint az *gyümölcsfa*, ha terem, hasznát veszik, ha nem terem, vagdalják. 5.2.10.4.
Egyébkor is láttam én ágon *tar-varju*. 1.8.8.1.

Dr. Paczolay Gyula

Megjegyzés: Az adatokat követő négyjegyű szám közül az első chillas (ezres), a második centuria (százás), a harmadik a decas (tizes), a negyedik pedig a decason belüli sorszám (1-10)

ROVATVEZETŐ: ORMOS BALÁZS

Főtitkári beszámoló
(1999. szeptember 1.
– október 24.)

Szeptember 7-én tartotta ülését a Szociális Bizottság. A helyi csoportoktól beérkezett igények elbírálásakor, az 1997. évi adó 1%-ából befolyt összegből, a választmány által elfogadott 400 000 Ft összeg került szétosztásra a rászoruló erdészeti dolgozók között.

Szeptember 8-án Egyesületünk irodájában Káldy József elnök fogadta az együttműködés szellemében az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkárát, Herczeg Miklóst. A megbeszélésen jelen volt főtitkárunk is.

Szeptember 9-én a SEFAG Rt. Lábodi Erdészeti területén, Sziágyon került átadásra a már évek óta működő erdei iskola új tanterme. A csodálatos környezetben kialakított erdei iskola példáulértékű együttműködés keretében dolgozik a helyi önkormányzattal és iskolákkal. A rendezvényen főtitkárunk, úgyszintén az Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztály elnöke képviselte egyesületünket.

Szeptember 14-21. Egyesületünk az erdészeti ágazat felső vezetői részére szervezett továbbképzést biztosító tanulmányutat Norvégiába (külön beszámoló készül).

Szeptember 22. Végzés érkezett a Fővárosi Bíróságtól, mely szerint a bíróság a 385. sorszám alatt nyilvántartásba vett Országos Erdészeti Egyesületet 1998. január 1. napjától közhasznú szervezetté minősíti. Ez azt is jelenti, hogy új Alapszabályunkat a bíróság elfogadta.

Szeptember 23-án az OEE Felügyelő Bizottsága ülést tartott. A főtitkár beszámolt az elmúlt időszakban történt fontosabb történésekről. A FB határozata alapján három területen indít ellenőrzést az OEE gazdálkodását érintően: a Vándorgyűlés, az OEE irodák felújítása, a WOOD TECH Erdészeti Szakvásár és Szakmai Fórum szervezését érintően.

Szeptember 25. – október 3. Egyesületünk szervezésében erdészeti csoport vett részt lengyelországi tanulmányúton (külön beszámoló készül).

Szeptember 27-én indult a III. Erdők Hete programsorozat. A megnyitót a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében tartottuk, az Agrártudományok Osztályával közös szervezésben. Az ülésen felszólalt a rendezvény fővédnöke, Glatz Ferenc akadémikus, az Akadémia elnöke. A rendezvény előtt dr. Solymos Rezső akadémikus és Ormos Balázs főtitkár sajtófogadást tartott a megjelent újságíróknak és televíziósoknak. Megállapítható, hogy a rendezvény kinőtte a kezdeményező Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály lehetőségeit, a társadalommal való kapcsolattartás ágazati érdek, és ilyen szintű támogatást igényel (részletes beszámoló készül).

Szeptember 27-én Káldy József elnökünk részt vett és felszólalt az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete által szervezett Erdészeti és Faipari Szakszervezetek Világszövetsége és az ILO közös rendezésében tartott Európai Munkaügyi Konferencián Budapesten, ahol tizenöt nemzet képviseltette magát.

Szeptember 27-én az Akadémián dr. Solymos Rezső akadémikus az Agrártudományok Osztályának osztályelnök-helyettese

megbeszélést folytatott az együttműködésről Káldy József elnökkel és Ormos Balázs főtitkárval.

Szeptember 28-án főtitkárunk szakmai egyeztető megbeszélésen vett részt az FVM Erdészeti Hivatalban, a jövőben bevezetésre tervezett új erdőfelújítási támogatási rendszer témájában.

Szeptember 29. Egyesületünk főtitkára szakmai egyeztető megbeszélésen vett részt az Országgyűlési Irodaházban a jövő évi költségvetés erdészeti részének megvitatása tárgyában.

Szeptember 29. Levélben fordultunk az Országgyűlés titkárához, hogy Egyesületünket vegyék fel az Országgyűlés „lobby” listájára, ezáltal a bennünket érintő témákban hivatalos meghívást kapunk az ülésekre.

Október 5-6. A Bükkben és a Mátrában rendezték közös szakosztályülésüket az Erdőfeltárási és Erdei Vasutak Szakosztályok. A rendezvényen az Elnökség képviselőjében Ormos Balázs vett részt a tartalma programon (külön beszámoló készül).

Október 7. Elkezdődött a jövő évi WOOD TECH szervezése Sopronban. Herczeg Miklós EFDSZ főtitkárval, Rákóczi József, Sopron város sportfelügyelőjével Ormos Balázs főtitkár egyeztetett, a WOOD TECH-hez kapcsolódó szakszervezeti sportnapok megrendezése ügyében. Szándékunk szerint a két rendezvény összekapcsolása eredményeként mintegy 7-800 fő erdészeti dolgozót láthatnánk vendégül Sopronban. A WOOD TECH programját (kiállítás, konferencia) is a nagyszámú résztvevő igényeihez kívánjuk igazítani.

Október 11. Az OEE irodájában Telegdy Pál MEGOSZ elnök fogadta Káldy József elnök és Ormos Balázs főtitkár. A megbeszélésen az egymás rendszeres tájékoztatásán kívül a két szervezet közötti szakmai együttműködés lehetőségei kerültek szóba.

Október 11. Sajtótájékoztató keretében bemutatása „Az ember és az erdő II.” c. videofilm a Vajdahunyad-várban. A Pápai Gábor főszerkesztőnk által írt és szerkesztett film a megjelent diákok és pedagógusok körében nagy tetszést keltett. A rendezvényt levezette és beszédet mondott Káldy József elnök. Az Egyesület rendezvényét megtisztelték az iskolásokon és pedagógusokon kívül partnereink és tagtársaink. A film kapható a Pilisi Parkerdő Rt.-nél (részletes beszámoló készül).

Október 11. Az FVM Erdészeti Hivatalában Barátossy Gábor elnöknel tett látogatást Káldy József elnök és Ormos Balázs főtitkár. Tájékoztató megbeszélést folytattak a jövő évi költségvetési törvény és a vadászati törvény módosítása tárgyában. Az Erdészeti Hivatal és az Egyesület közötti kapcsolat rendszeres és rendezett. Az Egyesület továbbra is együttműködő segítségét ajánlja fel a hivatal dolgozóinak, hogy túlterheltségüket valamelyest csökkenteni lehessen és alkalom legyen az egyesületi rendezvényeken gyakrabban képviseltetni magukat.

Október 12. Az Országgyűlés irodaházában tartott mezőgazdasági bizottsági ülésen vett részt főtitkárunk. Az ülés napirendjén a 2000. évi költségvetés vitája szerepelt. Egyesületünk négyéves programjában kiemelt helyen szerepel az ágazat pénzügyi költségvetési támogatási szintjének emelése. Egyesületünk az érintett szakosztályokkal, az Akadémiával, erdészeti szervezetekkel és pénzügyminisztériumi kollégákkal, és kiemelten az Erdészeti Albizottsággal, folyamatosan dolgozott azon, hogy a következő év költségvetéséből az ágazat helyéhez, tevékenységéhez méltó összegű, emelt támogatását volt célszűrű kiemelten kezelni: erdőtelepítés, közcélú feladatok és közjóléti feladatok. Ezúton is kérjük tagtársainkat, hogy az ágazat jövőjét jelentősen befolyásoló költségvetési támogatás növelése ügyében saját kapcsolataink keresztül tegyenek meg mindent, a tisztesség határain belül.

Október 13. Ezen a napon tartotta a Parlament Mezőgazdasági Bizottsága soron következő ülését, melyen a vadászati törvény módosítására tett indítványt tűzte napirendre. Egyesületünket az ülésen Buzgó József, a Vadgazdálkodási Szakosztály tagja, a SEFAG Rt. vadászati vezetője képviselte. Egyesületünk kikérte véleményalkotásához az érintett szakosztály véleményét, továbbá az Erdészeti Hivatal, az ÁPV Rt., a magánerdő-tulajdonosok képviselőinek észrevételeit és alakította ki álláspontját. A benyújtott törvényjavaslat a magánerdő és földtulajdonosok érdekeit kívánja elsősorban érvényre jutatni. Azonban ma nem kellő készülségi fokú a nevesítés és földnyilvántartás, ezért többségében megint a spekulánsoknak fogunk kedvezni. Az adminisztratív akadályok elhárú-

Az OEE székesfehérvári (Vadex) csoportja sikeres klubdelutánt tartott a Mezőföldi Erdők Hete rendezvénysorozaton belül, 1999. szeptember 30-án.

A világot látott kollégák a külföldi tanulmányutak tapasztalatairól adtak számot.

Kisteleki Péter a skóciai – angliai, Tokodi László a svájci és Balsay Zsolt a szlovéniai erdőben szerzett élményeit osztotta meg a szép számú érdeklődővel.

lása és az EU csatlakozás kapcsán kialakítandó regionális és egyéb határok rögzítésével együtt lehet a törvényt módosítást megnyugtatóan elfogadni.

Október 13. Folytatódnak a régióértekezletek. Egyesületünk technikusokért felelős alelnöke, *Répszky Miklós* és *Pápai Gábor* főszerkesztő kezdeményezésére az értekezletre a régió csoportjából 4-5 fő erdésztechnikus kerül meghívásra, képviselve a magán- és az állami szektort. Az első értekezletet Kaszón tartottuk. A tanulmányokat az értekezletek befejezése után foglaljuk össze.

Október 14. Soron következő technikus régióértekezletet a Fertőd melletti Sarródon tartottuk a Fertő-Hanság Nemzeti Park székházában. *Dr. Kárpáti László* igazgató köszöntötte a megjelenteket, ismertette a nemzeti park tevékenységét. Az értekezlet után a nemzeti park munkatársa által főzött halászlé mellett folytatódott a baráti beszélgetés.

Október 14. E napon nyitotta meg *Káldy József* elnök a soproni Erdészeti Múzeumban a „133 éves az Országos Erdészeti Egyesület” c. időszakos kiállítást, mely múzeum igazgatója, *Rácz Józsefné dr.* vezetésével került összeállításra.

Október 18. Elnökségünk ülést tartott az egyesületi klubban. Napirenden a következő témák szerepeltek:

1. A négyéves OEE programban meghatározott és az elnökségi tagok funkcióiból eredő feladatok meghatározása, szétosztása. Az elnökség tételesen meghatározta a négyéves programban megfogalmazott feladatokat és az elnökség és alkalmazottak között nevesítve szétosztotta. Cél, hogy a ciklus végére biztonságosan és felelősséggel megvalósuljanak a kitűzött feladatok, valamint az elnökség munkájában a közös teherviselés érvényesüljön.

2. Magyar Erdészek Világtalálkozója 2000. rendezvény.

3. Egyesületünk 2000. évi program- és pénzügyi tervének előkészítése.

Elnökségünk az alábbi határozatokat hozta:

11/1999. október 18. sz. határozat: Tekintettel arra, hogy a „Magyar Erdészek Világtalálkozója 2000.” tervezett rendezvényvel kapcsolatban, az Erdészeti Lapokban megjelent felhívásra kevés visszajelzést kaptunk, továbbá, hogy az OEE a jövő évi nagy számú rendezvény miatt nehezen tudná megoldani a rendezvény előkészítését és lebonyolítását, ezért nem tudja 2000-ben megszervezni a világtalálkozót. Az ezzel kapcsolatban határozatról közleményt kell megjelentetni az Erdészeti Lapokban. Ugyanakkor a „Kapocs” című újságban megjelent felhívás alapján az Országos Erdészeti Egyesület is bejelentkezik, megadja e-mail címét és ezen az úton is kéri a külföldön élő magyar erdész kollégákat, hogy vegyék fel a kapcsolatot a világháló segítségével egyesületünkkel, s így egyfajta internetes találkozó alakulhasson ki.

12/1999. október 18. sz. határozat: Az OEE elnöksége úgy határozott, hogy a tagság minél szélesebb körének megszólítása érdekében a következő évi Vándorgyűlést megelőzően az OEE szervezzen „erdei tusát” erdésztechnikusok részére, melynek díjkiosztására a Vándorgyűlés első napján kerüljön sor.

Ezen kívül a 2000. évi „Erdők Hete” rendezvényesorozat keretében regionális szinten egy úgynevezett „Erdész napot” kell szervezni.

13/1999. október 18. sz. határozat: Az OEE elnöksége úgy határozott, hogy az egyéni tagdíjakat 2000. évben nem emeli és ilyen tartalmú előterjesztést tesz a küldöttközgyűlésnek jóváhagyásra.

14/1999. október 18. sz. határozat: Az OEE elnöksége az SZJA 1%-ból az 1999. évi befiztésekkel várható, mintegy 1,8 milliárd Ft alábbiak szerinti felhasználását határozta el:

- Szociális segély 600 000 Ft
- Bedő szobor másolat készítése 400 000 Ft
- Erdészeti emlékhelyek c. kiadvány 800 000 Ft

A fenti célokra fel nem használt összeg működési célokra fordítható.

Október 21. A Gépesítési Szakosztály kihelyezett ülést tartott a Gemenc Rt.-nél, Pörbölyön. A rendezvényen részt vett és az OEE tevékenységéről tájékoztatót tartott főtitkárunk (beszámoló készül).

□

Beszámoló az OEE küldöttségének részvételéről a Német Erdészeti Egyesület 100 éves jubileumi közgyűlésén

Résztevők: *Répszky Miklós*, technikus alelnök; *Szőnyi János*, erdészvezető, Pécs; *Ripszám István*, titkár, Pécs; *dr. Viharos Zsolt*, általános alelnök.

Az ünnepi közgyűlés színhelye Schwerin város volt, ahol az alakuló kongresszus is történt 100 évvel ezelőtt.

A közgyűlést az erre a célra átrendezett sportsarnokban tartották meg.

A rendezvény jelszava: „Hosszú távú felelősség az erdőért”.

A jelenlévő, nagyszámú és magas rangú vendégek világosan kifejezték, milyen nagy az egyesület megbecsülése, presztízse. (Nem úgy, mint Szolnokon.)

Az össznémet kormány földművelésügyi minisztere „Torgyános lendületű” beszédet mondott; a vendéglátó tartomány kormányát a tartományi miniszterelnök és több miniszter képviselte, és méltatta is az ünnep jelentőségét.

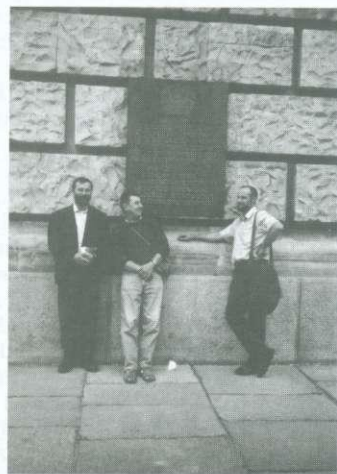
A közgyűlés általában lendületesebb, politikusabb volt a mienknél.

A kongresszuson két előadás hangzott el. Az egyik részletesen felölelte az egyesület 100 évének történetét, a másik előadásban *Töpfer* professzor lenyűgözte hallgatóságát azzal az ismertetővel, amelyben a föld erdőterületének sorsát és az emberiség sorsát állította párhuzamba.

Töpfer – aki volt földművelésügyi miniszter is Kohl kormányában – Kenyában az ENSZ 50 fős kutatócsoportját vezető, fő kutatási témájuk a trópusi erdők sorsa. Az egész előadás lenyűgözően közvetlen és ezzel együtt nagyon emberi volt. Pl. a pincér a szomjas előadónak egy tálcan egy pohár vizet és egy pohár sört hozott. *Töpfer* – bolond lennék, ha itthon vizet innék felkiáltással – elvette a sört és szépen elkortyolgatta.

Mondanivalójának összefoglalásul hangsúlyozta:

A civilizált országoknak kötelessége, hogy ne csak saját országuk erdeit tegyék rendbe, tartsák kiváló állapotban, hanem a trópusi er-

dőkbe is beruházniuk kell. Ennek elhagyása esetén a civilizált világ tönkreteszi önmagát is.

A második napon öt témában hangzottak el előadások:

- Európai erdészeti politika;
- Fa mint a jövő alapanyaga;
- Erdőtulajdon és szervezet;
- Erdőművelési stratégiák;
- Feladatok az erdészeti szakma nyilvánossága érdekében.

A nap másik és talán a négynapos rendezvény lehangulatossabb része a „születésnap parti” volt. A parti közben volt mód, hogy a meghívott delegációk elmondhassák üdvözlésüket. Így a finn, svéd, osztrák, szlovén, magyar küldöttség kért szót.

Az OEE nevében dr. Viharos Zsolt alelnök gratulált a 100. születésnaphoz. Méltatta a két egyesület régi keletű és kiváló kapcsolatát. Ismertette, hogy 2000 MÁJUSÁBAN TAPOLCÁN EURÓPAI BÁNYÁSZ-KOHÁSZ-ERDÉSZ TALÁLKOZÓ LESZ, amelyre a résztvevőket a szervezőbizottság nevében meghívta.

A harmadik napon szakmai kiránduláson vettünk részt a város-hoz közeli Fridrichsmoor-Hanság jellegű erdőterületén.

Délután vár, kastély, múzeumlátogatás volt Neustadt-Lewe város közelében.

A háromnapos programot velünk együtt élvezte végig, minden lépésünket segítette Rainer Köppe erdészvezető Dargun erdészetétől. Mindannyian hálásak vagyunk neki, köszönjük kollegiális és emberi segítségét.

Utazás közben kisebb kitérőket tettünk, így megcsodáltuk Bad Schavdonnál Königstein várát; Berlin belvárosát és a Reichstag üvegkupoláját belülről (másfél órai sorbanállás után); Prága történelmi részét esti fényben.

Kép és szöveg: dr. Viharos Zsolt

**Emlékeztető
az Erdészeti Lapok 1999. október 12-i
szerkesztőbizottsági üléséről
(szerkesztett)**

Helyszín: Budapest, Fő u. 68. (OEE tanácsterem)

Az ülésen nem tudott részt venni: dr. Bartha Dénes, dr. Bondor Antal, Gencsi Zoltán, Oláh Tibor, Pintér Ottó, Szakács László, Tóth Miklós.

Bejelentések, tájékoztatások, felkérések:

Címváltozások (új lakcímek): dr. Somogyi Zoltán 1037 Budapest, Folyóka u. 14. III/12.; dr. Járasi Lőrinc 3525 Miskolc, Tiszehonvéd u. 18. IV/5.

Decemberben nem lesz szerkesztőbizottsági ülés.

- A SzB kéri a főszerkesztőt, hogy a januári ülésre a rendelkezésre álló cikkekről készítsen egy teljes körű induló listát, majd a továbbiakban ismét csak az újonnan érkezettekről kérünk kiigytét.
- Beély Miklós, Schalkház Lipót és Kristó Lászlóné az EL-ban megjelent egyes írásokkal kapcsolatos véleményét – kérésük ellenére – nem jelentjük meg a lapban, hanem levélben válaszolunk rá. Az első kettőt Pápai Gábor, a harmadikat dr. Szikra Dezső válaszolja meg. A döntés a jelenlévők egyhangú véleménye alapján született.
- A SzB felkéri dr. Szikra Dezsőt, hogy vegye fel a kapcsolatot Szabó Győzővel egy „Faipari tájékoztató” című állandó rovat beindításának lehetőségéről.
- A SzB felkéri dr. Somogyi Zoltánt, hogy az interneten folyó erdész-ökológus vitát kísérje figyelemmel, és ha lehetséges, készítse róla tömörítvényt a lap számára.

A szeptemberi ülésen megegyezett a Bizottság, hogy minden tag írásban értékeli az idei lapszámokat, illetve összefoglalja, hogy milyennek szeretné látni a lapot, mit módosítana-javítana, mit szeretne elérni a lappal kapcsolatban, mit tartana előrelépésnek az eddigiekhez képest.

Sajnos mindössze három anyagot kaptam (dr. Király Pál, dr. Bartha Dénes, Répászky Miklós), így a „szintetizálásnak” semmi értelme nem volt.

Ísmét kérek minden kedves bizottsági tagot (aki még nem tette meg), hogy adja meg rövid értékelését.

Az ülésen az írásos anyagok mellett szóban azért kifejtette minden jelenlévő a gondolatait. Ezekből született a SzB két felkérése dr. Somogyi Zoltán, illetve dr. Szikra Dezső felé.

Dr. Somogyi Zoltán felvetette, hogy a tudományos cikkek ügye nincs rendezve, ugyanis hiába állt fel az albizottság a tudományos cikkek fogadására – tudományos cikk nem érkezett be.

Dr. Szikra Dezső

OKTATÁSI FÓRUM

Az Oktatási Szakosztály éves munkaprogramja szerint október 7-én megtartotta első nyilvános rendezvényét, az Oktatási Fórumot. A fórum első részében előadások hangzottak el:

Dr. Benedek András helyettes államtitkár (Oktatási Minisztérium) előadásában azt fejtegette, hogyan függenek össze a magyar szakképzési rendszer változásai a munkaerőpiaci kérdésekkel, illetve a munkanélküliség diktálta átképzési szükségletekkel.

Dr. Marton István főosztályvezető (FVM, Oktatási, Kutatási és Műszaki Fejlesztési Főosztály) tájékoztatta a résztvevőket, hogy a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy maga felügyelje a saját szakképzését. Az Oktatási Minisztériummal kötött egyezség alapján az FVM több mezőgazdasági középiskola fenntartását átveszi. Az elképzelések szerint ezek az iskolák lennének a mezőgazdasági szakképzés regionális központjai. Ezeknek az iskoláknak a köre még nem eldöntött, de erdészeti iskolák is lesznek közöttük. Biztosnak tekinthető eddig, hogy a mátrafüredi Vadas Jenő Erdészeti Középiskola egyikük lesz, miután sem Gyöngyös, sem Heves megye önkormányzata nem kívánja az iskolát fenntartani.

A következő előadó dr. Lengyel Sándor főigazgató (Agrárszakoktatási Intézet) az intézet tevékenységéről beszélt. Megtudhattuk, hogy az ASZI feladata az FVM megbízásából rendszeresen felülvizsgálni és karbantartani az OKJ (Országos Képzési Jegyzék) mezőgazdasági tárcához tartozó szakmáit. Ehhez szakmánként elkészíti a szakmai és vizsgakövetelményeket, majd ezt követően a szakmák oktatásának programját (tantervét) és a hozzá tartozó tankönyveket. Ugyancsak az ASZI hatáskörébe tartozik a mezőgazdasági iskolákban tanító mérnöktanárok továbbképzése és különböző szakmai vetélkedők szervezése.

Barátossy Gábor (Erdészeti Hivatal) elnök az erdészeti igazgatás és a szakoktatás kapcsolatáról tartott előadásában kiemelte a tulajdonváltás okozta helyzetet, és az új tulajdonosok képzésében az iskolákra háruló szerepet.

Az előadásokat követően Andrácsné dr. Ambrus Ildikó (Bedő Albert Erdészeti Szakiskola és Kollégium, Ásotthalom) összegezte azokat a kérdőíveket, amelyeket az erdőgazdaságok töltöttek ki a szakképzést véleményezve.

A fórum második részében az erdészeti szakképző intézmények (Erdőmérnöki Kar, szakközépiskolák és szakmunkásképzők) vezetői ismertették iskolájuk jelenlegi helyzetét és a közeljövő elképzeléseit.

Dr. Folcz Tóbiás

Értékes anyaggal bővült könyvtárunk archív iratállománya. *Dr. Danszky István* tisztelt kollégánk nemes adományaként tulajdonunkba került a szerkesztésében ezeltől 33 évvel megjelent „Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai” c. mű négy lektori, 32 szakbizottság bírálati és 12, a gyorsan növekvő fajok felülvizsgálatára vonatkozó jegyzőkönyv, vélemény és észrevétel eredeti példánya.

A 33 évvel ezelőtt kiadott műről egy kívülálló lap könyvismertetőjéből idézzük: „E tíz kötetből álló sorozatban a magyar erdőgazdálkodás történetében mérföldkövet jelentő hatalmas mű látott napvilágot. E sorozat azért jelent fordulópontot, mert az 1957 óta biológiai alapokra helyezett, modern szemléletű erdőgazdálkodás eddigi eredményeinek összefoglaló enciklopédiája.” (Bot. közl. 53. kötet I. füzet 1966. – Simon Tibor)

A most átadott iratanyag összevetéséből, 33 év távlatát követően mi emlékezésünk övezzé tisztelet és megbecsülés annak a volt 92 főből álló kiváló „erdőművelő aranycsapat” ma még élő és már kedves emlékü tagjait, akik közreműködő munkásságukkal közkinccsé tették az ún. „erdőművelők Bibliáját”, amivel új lendületet adtak az erdőgazdálkodásnak és ezzel új korszakot nyitottak a magyar erdészet történetében.

Riedl Gyula

Fővárosi Bíróság
13. Pk. 60.427/1989/19.

Végzés

A bíróság a 385. sorszám alatt nyilvántartásba vett Országos Erdészeti Egyesületet **1998. január 1. napjától közhasznú szervezetté minősíti.**

E végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt lehet fellebbezni.

Indokolás: Az egyesület elnöke 1998. május 29-én kérte az egyesület közhasznú szervezatként történő nyilvántartásba vételét.

A bíróság a becsatolt alapszabály-módosítás és egyéb iratok alapján megállapította, hogy az egyesület az 1997. évi CLVI. tv. (Khtv.) 26. § c/ pontjának a 2. alpontjában foglalt szociális tevékenység, a 3. alpontjában foglalt tudományos tevékenység, kutatás, a 4. alpontjában foglalt nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, a 6. alpontjában foglalt kulturális örökség megővése, a 8. alpontjában foglalt természetvédelem, a 9. alpontjában foglalt környezetvédelem, a 19. alpontjában foglalt euroatlanti integráció elősegítése közhasznú tevékenységet folytat, működési szabályai pedig mindenben megfelelnek a Khtv. előírásainak, ezért a Khtv. 22. § (3) bek. alapján a rendelkező rész szerint határozott. A bíróság a közhasznú jogállás kezdő időpontját a Khtv. 27. § (1) bek. alapján állapította meg.

Budapest, 1999. évi szeptember hó 22. napján
Magyarné dr. Erőss Monika sk.
bíró

A Soproni Egyetem Gyakorlóiskolája lettünk

Iskolánkat a Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakközépiskola és Kollégiumot az oktatási miniszter F – 301273/1999. számú határozatával 1999. szeptember 1-től a Soproni Egyetem fenntartásában működő gyakorlóiskolává nyilvánította. Nagy örömünkre és remélhetőleg kölcsönös megalégedettségre nyugvópontra jutott az a jó ideje tartó bizonytalanság, amely az országos beiskolázású intézmény fenntartója körül kialakult.

A város vezetése és az Egyetem között létrejött megállapodás után született ez a számunkra kedvező döntés.

Jó érzés az a tudat, hogy mostantól már egy szakmai háttérű fenntartás mellett újra csak az érdemi munkára kell koncentrálnunk.

Mit jelent a gyakorlóiskola?

A pedagógusképzésben, így a mérnök-tanárképzésben is szükség van olyan bázisokra, amelyekben a tanárjelöltek a tanítási gyakorlatukat elvégezhetik.

Mérnök-tanár jelöltek és szakoktatók meghatározott rend szerint fogják látogatni az intézményben folyó gyakorlati foglalkozásokat, elméleti órákat, illetőleg tanítási gyakorlat keretében 15 órát tartanak meg. Ezek irányítására és koordinálására az iskola legjobb tanárai vezetőtanári megbízást kapnak.

Mit jelent ez az iskola finanszírozásában?

A közoktatási intézmények, így iskolánk is meghatározott normatívák szerint részesül az állami költségvetésből. A gyakorlóiskolák esetében ez kétszeres normatívát jelent, amely fedezetet nyújt a pedagógusképzésben való részvétel többletköltségeire és a gyakorlóiskolától joggal elvárt személyi és tárgyi feltételek javítására.

Természetesen továbbra is kérjük és számítunk a gazdálkodó szervezetek szakképzési hozzájárulásaira, amelyek nélkül még a megemelt normatíva sem elegendő ezeknek a feladatoknak a maradéktalan ellátására.

Rövid idő alatt el kell érniünk, hogy eszközzrendszerünk az európai országok szakképzéséhez hasonlóan megfeleljen a legmodernebb szakmai elvárásoknak.

Mit jelent az Egyetemmel, mint fenntartóval való együttműködés területén?

Lényeges lépés volt, hogy az első perctől kezdve egy kölcsönös együttműködési szándék nyilvánult meg, amely a fennálló jogszabályok mentén biztosítja a hosszú távra tervezhető szakmai munka alapfeltételeit.

Összehangolt képzési koncepcióval az egyetem akkreditált szakképzést szervezhet, melynek elsősorban a gyakorlati bázisát adjuk. Erősíteni lehet a felsőfokú képzés felé irányuló végzősök továbbtanulási szándékait.

A szakmai fejlesztések során közös pályázatokkal, közös célok egyeztetésével kiküszöbölhető a párhuzamos beszerzések, jobban kihasználhatók az intézmények adottságai.

Reményeink szerint mihamarabb kialakulnak mindazok a szervezeti, gazdálkodási, működési elképzelések, amelyek a két intézményre vonatkozó, de jelentősen eltérő törvényi szabályozás mentén biztosítják a szakma érdekében végzett közös munkánkat.

Dr. Rónai Ferenc

Nyári egyesületi programok a Gyulai Csoportnál

Az elmúlt nyár mozgalmasan telt el Békésben.

Első alkalommal rendeztük meg július 10-én az „erdész gyermeknapot”. A program a DALERD Rt. Délalföldi Tájékoztatói Központja segítségével készült. Legfőbb segítőknek *Vid Katalin* tanárnő volt. A gyerekek számára repült az idő a különböző programok alatt, a felnőttek is bepillantást kaptak a Tájékoztatói Központ tevékenységébe.

Amíg a gyerekek játékos erdőismereti versenyeken, sport feladatokban vagy kézműves munkákban vettek részt, addig a felnőttek a játékvezetői feladatokat látták el. A családi rendezvény emlékezetes napja lett a gyerekeknek.

Erdészeti és erdészeti növényvédő technikus vagyok, 30 éves gyakorlattal. Munkahelyem megszűnése miatt **munkát keresek.** Minden megoldás érdekel.

Telefon: (82) 487-019 (18 óra után) vagy (20) 920-6894 (üzenetrögzítő is).

Segítségüket előre is köszönettel
erdész üdvözlettel:

Bese Sándor
erdész

Ez évben is – sok éves hagyományként – sor került a „remetei erdősz piknikre”. A július 31-én megtartott rendezvény a legnagyobb létszámú programjaink közé tartozik. A célja az, hogy a tagság részére családjukkal együtt nyújtson szórakozási, sportolási és barátkozási lehetőséget. Az egész napos „pikniken” skeet-verseny, barátságos focimeccs, sétakocsikázás szórakoztatta a résztvevőket. Kellemes tereferé folyhatott az egyébként ritkán találkozó családok között, no meg a jelenlevő több generáció képviselői között is. A közösen elköltött ebéd ugyancsak kellemes színfoltja volt a rendezvénynek.

A nyári szezon befejezéseként sikeres tanulmányi kiránduláson vettünk részt a Mecseki Erdészeti Részvénytársaságnál. Az augusztus 26-28. között lezajlott program első napján a hegyvidéki erdőgazdálkodással ismerkedtünk, és mondhatni, megdobogtatta a szívünket a sok látnivaló. *Máté János* erdőmérnök kolléga kiváló tolmácsolása tette szakmailag még tartalmasabbá a tapasztaltakat. Még aznap késő délután látogatást tettünk az árpádtetői erdőszeti erdei iskolában, ahol *Adorján Rita* tanárnő ismertetett meg munkájával bennünket. A látottak és hallottak nagy segítséget nyújtottak abban, hogy tagságunk még inkább híve legyen ennek a kiváló tájékoztatói és erdőszeti munkának.

A Körös-völgyi erdőszek szakmai programja a Vajszlói Erdészetenél folytatódott. *Túros László* Bedő-díjas erdőmérnök vezetett bennünket. Ez volt az első találkozása a békésieknek ezzel a csodálatos erdőtájjal. Az esemény értékét különösen az emelte, hogy immár csaknem száz esztendeje díszlenek szlavón tölgyek a Körösök mentén. Az akkori erdőszek és erdőtulajdonosok erről a vidékről származó makkal újították fel a legjobb termőhelyeket, a mostaniak pedig ebben a szellemben próbálják sikerrel felújítani és kiterjeszteni ezeket az értékes tölgyeseket.

Szársomlyón *Dudás György* természetvédelmi őr volt a kalauzunk, majd villányi program következt *Baschta Ádám* villánykövesdi pincéjében. A szép nóták és népdalok méltó befejezését adták meg ennek a napnak.

Szombaton ízelítőt kaptunk az egyik legrégebb magyar város, Pécs kultúrájából. Sajnos csak ízelítőt, mert Csontvári, Vasarely, Zsolnai, a Székesegyház, az ókeresztény emlékek városa napokra adhatott volna programot csoportunknak. Útban hazafelé még meg kellett állnunk a mohácsi emlékhelynél, mert erről a vidékről anélkül nem lehet hazatérni.

A felejtethetlen élményekért köszönet illeti meg *Káldy József* vezérigazgató urat a lehetőségért és a figyelmes vendéglátásért. Különösen hálásak vagyunk *Ripszám István* erdőmérnök kollégának, a baranyai csoport titkárnak a kiváló szervezésért és a baráti együttlétért.

Puskás Lajos
elnök

Emlékezés a magyar keresztény államalapítás évfordulójára

Az Országos Erdészeti Egyesület *Hábel György* aranydiplomás erdőmérnök kezdeményezésére felhívással fordult az ország városaihoz és községeihez, hogy a millennium alkalmából ültessenek tölgy emlékfát.

Elhatározták, hogy az ünnepélyes ültetést összekapcsolják a jubileumi 150. zárándoklattal. Ugyanis 1849 szeptemberében, a szabadságharc leverése után visszatért honvédek kolerajárványt hurcoltak Perenye községbe. Naponta több halottat temettek. A kétségbeejtő helyzetben Szűz Mária segítségét kérték. A járvány két hónapig dühöngött: 1849. szeptember 26-án kezdődött és november 28-án ért véget. Ez alatt a két hónap alatt harminchatan haltak meg. A járvány megszűntével fogadalmat tettek, hogy minden év szeptember utolsó vasárnapján elzarándokolak a Velem közelében lévő Szent Vid kápolnába és hálát adnak a Szűzanyának, hogy megszabadultak a sok halálos áldozatot követelő járványtól.

A körmenetet megelőző napon került sor – a magyar keresztény államalapítás millenniumára emlékezve – a tölgyfácscsa elültetésére, melyet a Szombathelyi Erdészeti Rt. adományozott a községnek.

Az ünnepség kezdetén a helyi Bokréta Népdalkör előadta a Szózatot, majd *Schalkház Lipót* alpolgármester üdvözölte az ünneplőket. Ezután Garai Gábor „Télelőn” című verse hangzott el *Pöröntő Livia* főiskolai hallgató szép előadásában. *Dr. Pethő József* vezérigazgató ünnepi beszédében szólt a tölgyfa és az erdő jelentőségéről, az ember és a természet kapcsolatáról, az igazságtalan trianoni békéről. A határos beszéd után került sor a tölgyfacsuháng elültetésére.

Baról:

Pethő József, Nika László és Schalkház Lipót

A megkapó ünnepséget litánia követte, melyet a község plébánosa, *Miszori Zoltán* atya mondott el.

A templom közelébe és a hőskö emlékműve mellett ültetett fácscsa több évszázadon keresztül fogja hirdetni kötelezettségünket, valamint az utódaink kötelezettségét, amelyet a keresztény államiság ró Perence lakosságára.

Végül itt mondunk köszönetet az OEE szombathelyi csoporttitkárnak, *Bajczy Péternek* önzetlen támogatásáért.

Kép és szöveg: *Schalkház Lipót*

Az 1944 júniusában valétált erdőmérnök-hallgatók 55. éves jubileuma Sopronban

Vargha Domokos ünnepi beszéde a rektori fogadáson

Domine Magnifice Rector! Kedves Barátnőim és Barátaim!

Itt lézengünk még néhányan, sőt jónéhányan abból a népes csapatból, amelynek túlnyomó része anno 1940. kezdte meg erdőmérnöki tanulmányait, sok-sok ifjú reménységgel telten, és 1944. szomorú nyarán, kora őszen jutott el utolsó szigorlatának a küszöbére, immár jóval kevesebb reménységgel és jóval több szomorúsággal maga és hazája sorsát illetően. Magyarország akkorára teljesen kiszolgáltatódott a történelem nálánál nagyon sokkal hatalmasabb erőinek, s nem volt kétséges többé, hogy a „játszma” eldőlt: a március 19-i német megszállással, az amerikai szőnyegbombázásokkal is sakkokat és sakkokat kaptunk egymás után, hogy már csak a matt következhetett: a hitleri inváziót betetőző, de ezúttal már keletről rántkötő sztálini invázió, s mindaz ami óhatatlanul vele járt.

Nagyon kicsik lettünk mi már akkorára. Nagyon védtelenek és mondhatni, teljesen tehetetlenek. A hazát hiába próbáltuk volna már védeni, s a haza sem védhetett már minket. Olyan idők közeledtek, amikor csupán maga – s netán az övéi – életét, nyomorult bőrt menthette ki-ki, de azt is elég kétségesen.

1944-nek ezekben a gyászos késő nyári, kora őszi hónapjaiban az alma mater mégis megtette értünk, amit még megtehetett: segített lezárni utolsó félévünket és segítette elhárítani fejünk fölül a katonai behívás veszedelmét, legalább az előrehozott utolsó szigorlatunkig, hogy – hacsak lehet – ne félíg készen, hanem diplomával a zsebünkben próbáljuk átvészelnünk a még hátralévő háborús időköt, induljunk neki az akkoriban oly bizonytalan és félelmetes jövőnek. Hogy akiknek sikerül átvégődniük bombakrátereken, frontvonalak tűzén, a szovjet és nyugati légereken, és ismét polgári életet kezdhettek, ezt már kész erdőmérnök-ként tehessek.

Hadd fűzzem hozzá: mint mérnök-hallgatók mi már addig is kivételes oltalmat kaptunk, a hazai egyetemek diákságának jó részéhez képest is. A háború egyre több katonát, egyre több vért kívánt, százezernyi veszték oda csak a Donná, a 2. magyar hadsereg pusztulásakor, s mi itt ülhettünk a főiskola termeiben, padjaiban, és előadásokat hallgathattunk, gyakorlatokra járhattunk,

számolhattunk, rajzolhattunk, vizsgálhattunk, ha korgott is olykor a gyomrunk, s ha némelyikünk utolsó cipőjének vásott is már el a talpa. Köztünk lehetnek még erdélyi, kárpátaljai, felvidéki, délvidéki évfolyamtársaink, és szabadon szövődhetnek azok a szerelmek is, amelyek közül aztán boldog házasságba torkollott nem is egy. A háborús idők emberfaló molochjának mi sokáig mintha egy odvas fogába húzódtunk volna meg, mialatt másokra ez a szörnyeteg már ráharapott, már morzsolta és marcangolta őket. Közülünk is kerültek ki végül háborús áldozatok, de aránylag nem sok; mindenesetre jóval kevesebben, mint amennyit ez a korosztály általában veszített.

Hanem most – ötven év múltán – bizony már nagyon megfogytokozva jöttünk itt össze erre a legtöbbször számára alighanem utolsó találkozásra. Azzal kezdtem: „Itt lézengtünk még néhányan, sőt jónéhányan abból a népes csapatból, amelynek túlnyomó része anno 1940-ben kezdte meg erdömérnöki tanulmányait”. Ez a mi mostani létszámunk azonban még igen örvendetes ahhoz képest, hogy lézengenek majd itt az eljövendő 60 éves találkozókon, 2004-ben, mint immár jócskán elagott, utolsó maradékai évfolyamunknak, a valaha együtt tanult erdömérnökhallgatók hajdan oly népes gyülekezetének. Akik ma itt egybegyűltünk, jórészt bizony *búcsúzni* jöttünk. Búcsúzni jöttünk *még egyszer* – s talán utoljára – az alma matertől, és búcsúzni jöttünk *egymástól* az örökkévalóság felé tartó földi utunknak ezen a rövid megállóján, nem messze már a végállomástól. S jöttünk egyúttal *még egyszer megköszönni az alma maternek és megköszönni egymásnak*, amit az itt töltött évek egész életünkre szóló ajándékul adtak.

Isten áldjon hát mindnyájunkat – azokat is, akik még élnek, de most valamiért nem jöhetnek el –, és Isten nyugosztalja azokat, akik egykor szintén közeink tartoztak, velünk tanultak, de immár a föld alatt pihennek. Ma már ők vannak többen, és ahogy telnek-múlnak az évek, mi is – még életben lévők – követjük őket. Addig azonban tartunk össze, akik még megvagyunk, és tartunk meg őket is, *néhány* drága barátainkat, szeretett feleinket jó emlékeztünkben. *Alma materünk* pedig éljen és virágozzon tovább akkor is, ha mi sem leszünk többé vendíákjai, s nevelje múltjához méltó módon az újabb és újabb nemzedékeket.

* * *

22 diák és 22 családtag vett részt az ünnepségen.

1944 nyarán 56-an valétáltunk, akik közül 31-en már a temetőben nyugszanak, 2 diák sorsa ismeretlen. Évfolyamunkkal együtt beiratkozott, de listás, vagy előző évfolyamokból csatlakozott diák: 22 fő. Közülük 7-en temetőben nyugszanak, 3 diák sorsa ismeretlen, kapcsolatot nem tart. Az 50. valéta ünnepségünk óta elhunytak: *Auróri Sándor, Brandisz Márton, Fejér István, Koren Pál, Lessényi Ferenc, dr. Majer Antal* (ABC sorrend!).

1944 nyarán és kora őszén két, diplomát védő végvizsgorlat volt. Ezen 36-an szereztek erdömérnöki diplomát. Az utolsó és egyetlen diplomázó *Hábel György* volt, 1945. február 24-én, hat héttel Sopron szovjet elfoglalása előtt. A többi jelentkezőt már behívták katonának. Én is 8 nap múlva követtem őket a magyaróvári utászrezredhez, Kisbodakra.

Hábel György

□

Eőry Gyula okl. erdömérnök Élt 57 évét

1999. október 9-én Visegrádon nagy részvétellel kísérte utolsó útján a sok-sok száz gyászoló, közöttük 19 hajdani évfolyamtársa. Az erdészek nevében *Bánó László* búcsúzott tőle:

Gyulám!

Miért szólítanálak ma másként, mint ahogyan 36 éve szólítalak? Nem indokolt.

Mondanék ma mást, mint amit eddig mondtam Neked, vagy Rólad?

Igen, hiszen olyat tettél, amit még soha: Itt hagyta bennünket. Itt hagyta feleséged, édesanyád, gyermekeid, megszületett és rövidesen születendő unokáid, testvéred, rokonaid, barátaid és kollégáid. Erdész barátaid – különösen évfolyamtársaid és a pilisi

erdészek – nevében búcsúzom Tőled. El kell mondanom, amit ugyan tudnod kell, de mégis el kell mondanom, hogy nagyon szeretünk Téged, és ezért nagyon fogsz hiányozni nekünk.

Az első soproni egyetemi napon – 1963. szeptember 9-én – ismerkedtünk meg egymással. Aranykeretes szemüveget hordtál, arcod minden nap frissen borotvált volt, az előadásokra hétköznap is öltönyben és nyakkendőben jelentél meg. Napok alatt alakult ki életre szóló mély barátságunk.

Te regéltél a csoportunknak a pilisi erdők varázsáról. Te adomáztál a dunakanyari emberekről – és a lovakról. Egy gyönyörű szép álomvilágot festettél nekünk minderről. Nem csoda, hogy életed legfőbb vágya volt visszakerülni a pilisi hegyekbe, amely a szentlászlói asszonykórus éneke szerint „csodás világ, földi mennyország”.

Itt azonban rögzösebb út várt Rád, mint azt gondoltad volna. Nagy és nehezen megoldható feladatok terhe alatt élted életed. Méltathatnám munkásságod, de más mondanó tör elő belőlem: hét gyermeket neveltél fel hitveseddel, Györgyivel. Az első már elismert mérnök, az utolsó még jogász egyetemista. De jó lett volna várnod még néhány évet... Hét gyermeket vállalni, becsületben felnevelni – nincs ennél nagyobb teljesítmény. Pedig nem is hét gyermeket vállaltatok. Ti sem tudjátok, hányat. Hány kölyök érezte házatok otthonérzetet sugárzó melegét, vendéglátását, gondoskodását, akár három lányomról mondom – kettőnek keresztapja vagy – akár a kis Gábor gyerekről, aki egy alkalommal csillogó szemekkel, ábrándos tekintettel messzenézően mondta nagyapjának: „Tudod, mindenütt jó – de legjobb Eőryéknél”.

Sokféleképpen emlékezhetnék meg Rólad, de csak egy módon teszem: Rajtad kívül egyetlen embert sem ismertem, akiben a vad, a kökemény erő szolgáló módon ötvöződött az önzetlen szeretettel. Ha valaki azt kérte, hogy add neki akár az utolsó gatyád, biztos számíthatott rá – megkapta. Én csak tudom, hiszen 1964-ben a lébényi Hanság-csapoló KISZ táborban – ahol életveszélyes májfertőzést kaptál, talán most fizetsz érte – én kértem kölcsön több napra a hosszú nadrágod. Váratlan katonai behívó parancsot kaptam, csak rövid nadrágom volt a táborban. Napokig tábori fogoly voltál, mert Neked meg csak az az egy nadrágod volt Lébényben, így nadrág nélkül maradtál...

Nem tudni, miért döntött úgy a Jóisten, hogy ilyen korán elhív. Mindig csak a jók mennek el? Döntését türelemmel tudomásul kell vennünk – csak nagyon nehéz. Minél közelebbi a kapcsolat, annál nehezebb.

Gyulám!

Ha a lelked a magasban száll, nézz le néha a Prédikálósziékre, az Urak asztalára, avagy az apátkúti fűvészkertre, amely létesítésének sok elméleti és gyakorlati kérdését diplomamunkádban annak idején Te dolgoztad ki. Gyönyörködj bennük. Azután nézz le a Lepence völgyre is. A Fafeldolgozó Üzem és a strand között van egy ház. Sokan lakják. Órizd őket, istápdold őket a távolból. Szükségük van rá.

És nyugodj békében.

* * *

Koporsóját a sírhoz hat fia vitte.

○

A gyászoló család tudatja, hogy

Nagy János Miklós (Borször-csök – Veszprém megye)

okl. erdömérnök, ny. áll. térképész, tartalékos tűzérhadnagy

1999. szeptember 22-én Budapesten, életének 85. évében elhunyt. Az öt évt fűvárosi közúti baleset idő előtti halálához tragikus módon hozzájárult.

Hamvasztása utáni búcsúztatását és urnájának elhelyezését a Magyar Szentek Templomában tartottuk.

